

Zb. M.

Historyczny rozwój sprzętu optycznego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 8/2, 311-312

1963

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

HISTORIA ANGIELSKIEGO PRZEMYSŁU STALOWEGO

Miesięcznik "Journal of the Iron and Steel Institute" zamieszcza w nrze 11/1962 artykuł prof. Asy Briggsa omawiający historię przemysłu stalowego w Anglii. Opracowanie obejmuje okres od 1855 r. (tj. od momentu początkowych badań Bessemera i uzyskania przez niego pierwszego patentu dotyczącego konwertora stałego) do chwili obecnej. Autor położył duży nacisk na wyeksponowanie wydarzeń istotnych dla rozwoju przemysłu stalowego.

Zb. M.

DYNAMICZNE FORMOWANIE METALI

Amerykańskie czasopismo "Product Engineering" w nrze 21/1962 zamieszcza artykuł R. W. Carsona dający przegląd sposobów dynamicznego formowania metali od czasów starożytnego Egiptu do chwili obecnej. Część historyczna artykułu ilustrowana jest ciekawymi sztychami maszyn do dynamicznego formowania metali (np. młota o napędzie wodnym, parowym itd.).

Zb. M.

WPROWADZENIE MASZYN PAROWYCH DO PRZEMYSŁU NIEMIECKIEGO

Huty i zakłady mechaniczne były obok fabryk włókienniczych i kopalń pierwszymi odbiorcami maszyn parowych. Powodowane to było koniecznością uzyskania napędu maszyn niezależnego od warunków atmosferycznych, czego nie zapewniały koła wodne.

Czasopismo „Stahl und Eisen“ przynosi w nrze 23/1962 artykuł Irmgarda Lange-Kothego napisany w związku ze 150 rocznicą wprowadzenia maszyny parowej do zakładów hutniczych i metalowych okręgu reńsko-westfalskiego. Autor omawia tu warunki techniczne, w jakich wprowadzono pierwsze maszyny parowe w Niemczech, oraz podaje rozmieszczenie maszyn pracujących w Nadrenii i Westfalii na początku XIX w.

Zb. M.

HISTORYCZNY ROZWÓJ SPRZĘTU OPTYCZNEGO

Z okazji 50-lecia istnienia podstawowych oddziałów specjalistycznych zakładów Zeissa w Jenie dwumiesięcznik „Jenaer Rundschau“ zamieszcza kilka artykułów omawiających historyczny rozwój sprzętu optycznego. Zakłady Zeissa były przy tym przez wiele lat zakładami produkującymi tak pod względem produkcji, jak i opracowań naukowych i konstrukcyjnych, kształtując w sposób istotny rozwój tego sprzętu.

W numerze 3/1962 znajduje się artykuł Hermana Wienholda omawiający w porządku historycznym zmiany i przeobrażenia, jakim podlegał optyczny sprzęt medyczny ze szczególnym uwzględnieniem sprzętu oftalmologicznego (oftalmoskop Gullstranda, perymetr itp.).

W tym samym zeszycie zamieszczono artykuł Ernesta Beyera, omawiający rozwój (od 1911 r.) lamp szczelinowych do badania dna oka, oraz artykuł inż. Otto Kuntzego, opisujący rozwój produkcji szkła okularowego. O. Kuntze daje w po-

rzędu chronologicznym przegląd typów szkieł i opisy sposobów produkcji odręcznej ongiś do całkowicie dziś zmechanizowanej.

W odrębnym artykule Heinricha von Wolfferdorfa omówiono wynalazek szkieł kontaktowych (nakładanych bezpośrednio na soczewkę).

Do tej samej serii artykułów rocznicowych należy bardzo ciekawy artykuł Heintza Letscha zamieszczony w nrze 4/1962 „Jenaer Rundschau“. Autor omawia pomysły i rozwój konstrukcyjny uniwersalnego planetarium do demonstracji ruchów Słońca, Księżyca, planet i gwiazd. Artykuł ilustrowany jest zdjęciami i opisami zasadniczego i pomocniczego wyposażenia planetariów w rozwoju historycznym — od pierwszego planetarium do najnowszych typów, umożliwiających wszechstronną i precyzyjną demonstrację ruchów wszechświata.

Zb. M.

HISTORYCZNY ROZWÓJ ŻYROKOMPASÓW

„VDI Zeitschrift, organ zrzeszenia inżynierów w NRF, przynosi w nrze 11/1962 artykuł Maxa Schutera omawiający historyczny rozwój zmian i udoskonaleń, jakim podlegały w Niemczech wynalazek i realizacja żyrokompasu (kompasu wirującego), powszechnie dziś stosowanego w żegludze i lotnictwie.

Autor artykułu jako współpracownik naukowy dra Hermana Anschütz-Kaempfege, wynalazcy i budowniczego żyrokompasu w Niemczech, obserwował prace, badania i innowacje związane z wynalazkiem od momentu narodzenia się pomysłu kompasu niemagnetycznego aż do pełnej realizacji prototypu w 1905 r. W artykule omówiono szczegółowo fazy rozwoju kompasu wirującego oraz podano istotne dla zrozumienia rozmiaru wysiłku twórczego wydarzenia z życia dr Kaempfege. Ciekawy jest fakt, że autor artykułu uważa pomysł żyrokompasu, opatentowany w tamtym czasie przez firmę amerykańską „The Sperry Gyroscope Company“ z Nowego Jorku, za przechwycony podstępem od dra Kaempfege.

Zb. M.

PIERWSZA RADZIECKA KOPARKA

Czasopismo „Stroitielnyje i Dorożnyje Masziny“ podaje w nrze 9/1962, w rubryce *Z historii maszyn budowlanych* wiadomości o pierwszej radzieckiej koparce, zbudowanej w 1932 r. Była to koparka odsiębierna o napędzie parowym — posiadała jeden kocioł parowy i trzy maszyny parowe do napędzania elementów roboczych i jezdnych koparki.

Zb. M.

OD BABILONU DO BRAZYLII

W ciągu wielu stuleci zmieniały się style budownictwa i technika budownictwa, ale myśl techniczna i założenia konstrukcyjne w niczym nie ustępowały dzisiejszym. Zeszyty 110 i 111 z 1962 r. czasopisma „Bâtir“ przynoszą ciekawe artykuły G. Albert-Roulhaca *Babilon a Brazylia* i *Wielka droga ludzkości*, będące próbą udowodnienia tego stwierdzenia. Opisano tu wybrane zagadnienia techniki